

Toimintakertomus **2015**

Sisältö

Finanssivalvonta lyhyesti.....	2
Johtajan katsaus.....	3
Finanssivalvonnan strategia 2016–2018.....	5
Toimintaympäristö ja valvottavien taloudellinen tila	6
Valvottavien vahva riskienkantokyky ja korkealaatuinen hallinto.....	9
Pääomamarkkinaunionilla monipuolisempia rahoitus- lähteitä ja tehokkaampaa rajat ylittävää toimintaa.....	12
Korkealuokkainen asiakkaan- ja sijoittajansuoja	14
Sääntelyn vuosi lyhyesti.....	16
Tuloksellinen valvoja- ja muu viranomaisyhteistyö.....	18
Makrovakausero- ja valvonnan ensimmäinen vuosi:	
Kohtaavatko riskit ja välineet?	20
Toiminnan tehostaminen ja kehittäminen	21
Pankkivaltuusto.....	23
Johtokunta	24
Johtoryhmä	25
Liitteet.....	26

Finanssivalvonta lyhyesti

Finanssivalvonta on sekä Suomen rahoitus- ja vakuutusvalvontaviranomainen että makrovakausero- ja valvontaviranomainen. Se on osa Euroopan finanssi- valvontajärjestelmää ja euroalueen yhteistä pankkivalvontaa.

Toiminnan tavoitteena on finanssimarkkinoiden vakaus ja yleisen luottamuksen säilyttäminen markkinoiden toimintaan. Valvottavia ovat mm.

- pankit
- vakuutus- ja eläkelaitokset
- muut vakuutuslainsäädännön mukaisesti toimivat
- sijoituspalveluyritykset
- rahastoyhtiöt
- arvopaperikeskus
- pörssi

Lisäksi Finanssivalvonta valvoo listayhtiöiden tiedonantovelvollisuutta ja kaupankäyntiä arvopapereilla. Toiminnan rahoittavat pääosin valvottavat. Finanssivalvonnan asiantuntijaorganisaation henkilöstövahvuus oli vuoden lopussa 190.

Finanssivalvonta toimii hallinnollisesti Suomen Pankin yhteydessä, mutta on päätöksenteossaan itsenäinen.

Finanssivalvonta valvoo, että

- sen valvottavien toiminta on terveellä perustalla, ja että niillä on riittävästi pääomia toiminnasta aiheutuvien riskien ja tappioiden kattamiseen sekä kyky selviytyä sitoumuksista
- asiakkaille ja sijoittajille annettu informaatio tuotteista, palveluista, palvelutarjoajista ja liikkeeseenlaskijoista on laadultaan hyvää
- menettelytavat finanssimarkkinoilla ovat asianmukaiset
- maksujärjestelmät ovat turvallisia

Kun vuosilukua ei ole erikseen ilmoitettu, tekstissä viitataan kertomusvuoteen 2015.

Johtajan katsaus

Suomen hidas talouskasvu ja matala korkotaso ovat haaste Suomen finanssisektorille. Lisäksi digitalisaatio muuttaa finanssisektorin palvelukonseptia. Tähän asti se on tarkoittanut lähinnä nykyisten palvelujen viemistä sähköisiin palvelukanaviin ja sisäisten prosessien sähköistämistä. Jatkossa palveluntarjoavat kehittävät täysin uusia toimintamalleja ja ratkaisuja asiakkaiden tarpeisiin. Jo nyt robottien antama sijoitusneuvonta on yleistynyt. Uutta lohkoketjuteknologiaa (blockchain) aletaan hyödyntää maksujenvälityksessä ja arvopapereiden selvityksessä. Valvojat selvittävät parhaillaan, mitä riskejä uusiin toimintamuotoihin liittyy. Nämä muutokset yhdessä vaikean taloudellisen toimintaympäristön kanssa edellyttävät pankki- ja vakuutussektorin strategioiden, liiketoimintamallien ja tuottorakenteen kestävyysuudelleentarkastelua.

Nähtäväksi jää, ketkä teknologiamuutoksessa ovat häviäjiä, ketkä voittajia. Pienet ja ketterät fintech-yritykset pystyvät kilpailemaan raskaammin säännellyn ja vanhoista ict-järjestelmistä riippuvaisten perinteisten toimijoiden kanssa. Toisaalta on paljonkin esimerkkejä siitä, miten ajoissa tehdyt investoinnit ovat auttaneet suuriakin toimijoita muuttamaan palvelukonseptiaan ja siten saamaan edelläkävijöiden kilpailuetua. Digitalisaatio kuitenkin altistaa finanssisektorin aikaisempaa enemmän kyberriskeille. Näiden riskien torjunnan tuleekin olla kehityshankkeissa merkittävässä roolissa. Tämä haastaa erityisesti pienet toimijat.

EU:ssa sääntelyä pyritään yksinkertaistamaan ja ottamaan huomioon toimijoiden erot soveltamalla suhteellisuusperiaatetta. Tämä on tervetullut tavoite. Samalla sääntelyä pyritään kehittämään niin, että se omalta osaltaan tukisi taloudellista kasvua. Pankki- ja vakuutussektorin vakavaraisuussääntelyä ei pitäisi kuitenkaan muokata tarkoituksellisesti edistämään luotonantoa esimerkiksi pienille tai keskisuurille yrityksille tai infrastruktuuriin. Vakavaraisuusvaateiden tulisi aina heijastaa riskejä, muuten joudumme jälkikäteen korjaamaan sääntelyn aiheuttamia vääristymiä. Tästä on hyvä esimerkki parhailaan käynnissä oleva taustatyö valtionlainojen riskikohtelun muuttamiseksi.

Monet suuret rahoitus- ja vakuutussektoria koskevat sääntelyhankkeet on saatettu päätökseen ja sääntelyssä koittaa rauhallisempi aika. Pitkään valmisteltu Solvenssi II tuli vihdoin voimaan. Suomalaisten vakuutusyhtiöiden siirtyä uuden sääntelyn piiriin on sujunut suhteellisen hyvin. Vakavaraisuusvaatimusten täyttämiseksi Finanssivalvonta on myöntänyt kahdeksalle toimijalle luvat siirtymäsäännösten käyttöön vastuuvelan laskennassa.

Solvenssi II:n siirtymäsäännöksiä on paljon ja ne ovat pitkäaikaisia. Pankkisektorin siirtymäsäännöksiä on kritisoitu rajusti, koska ne eivät mahdollista pankkien vertailua samalta pohjalta. Vakuutussektorin tuleekin sijaan julkistaa tiedot vakavaraisuudesta sekä siirtymäsäännösin laskettuna että ilman. Finanssivalvonta valvoo, ettei siirty-

mäsäännöksiä käytetä niiden tavoitteiden vastaisesti, toisin sanoen kannusteta liikaan riskinottoon tai ylimitoitettuun voitonjakoon.

Vuoden alusta tuli voimaan uusi kriisintarkkaisu-sääntely sijoittajavastuun osalta. Sen mukaan pankkeja ei voi enää pelastaa veronmaksajien varoilla. Pankkien kriisintarkkaisuissa maksumiehiksi joutuvat pankkien osakkeenomistajat ja velkakirjojen haltijat, puhutaan ns. sijoittajavastuusta. Suora tuki EU-alueen pankeille finanssikriisin aikana ylitti 600 miljardia euroa. Valtion epäsuora takuu on ollut omiaan kasvattamaan pankkien moraalikatoa.

Viime vuoden lopulla, kansallisen harkittavallan ollessa vielä laajempi, muutamissa euroalueen maissa toteutetuissa pankkien pelastusoperaatioissa nähtiin konkreettisesti, mitä vaikutuksia sijoittajavastuun toteutumisella voi olla markkinoihin. Viranomaisten tuleekin huolehtia siitä, että sijoittajille annetaan ennakolta tietoa sijoittajavastuusta, mikä on leikattavien velkojen määrä, mikä velkojen keskinäinen etuoikeusjärjestys. Lisäksi pankkien myydessä omia tuotteitaan niiden on tarkkaan otettava huomioon sijoittajansuojavaatimukset, niin eturistiriitojen hallinnassa, tiedonantovelvollisuuden täyttämiseksi, kohderyhmän määrittelyssä kuin soveltuvuusarviointin tekemisessä.

Osana uutta kriisintarkkaisu-sääntelyä kaikkien pankkien ja eräiden sijoituspalveluyritysten tuli viime vuoden aikana laatia elvytysuunnitelmat. Suunnitelmien tavoitteena on ennakollisesti varautua eri toimen-

pitein tilanteeseen, jossa valvottava on kohdannut taloudellisia haasteita. Elvytysuunnitelmat ovat osa kriisintarkkaisu-konaisuutta. Itse kriisintarkkaisuista vastaa viime vuonna perustettu Rahoitusvakausvirasto, joka laatii elvytysuunnitelmien pohjalta kriisintarkkaisu-uunnitelmat. Pankkiunionin puuttuvana osana komissio esiteli viime vuoden lopulla myös suunnitelman yhteiseen talletussuojaan siirtymisestä.

Vuoden alusta tuli voimaan uusi kriisinratkaisusääntely sijoittajavastuun osalta. Pankkien kriisinratkaisussa maksumiehiksi joutuvat pankkien osakkeenomistajat ja velkakirjojen haltijat.

Vaikka esitys periaatteellisella tasolla on kannatettava, pitää Finanssivalvonta sen ajoitusta euroalueen pankkijärjestelmän kannalta ennenaikaisena.

Viime vuosina on tullut esiin tapauksia, joissa toimiluvallinen finanssisektorin toimija hakeutuu maahan, jossa sen toiminnan sääntely tai valvonta on löyhempää. Olisiikin toivottavaa, että eri sektoreiden kansallinen valvonta olisi mahdollisimman yhdenmukaista. Näin ei asianlaita vielä ole. Konkreettisesti olen havainnut tämän euroalueen yhteisen pankkivalvojan, EKP:n työssä:

jopa euroalueella sääntelyn voimaansaattamisessa ja tulkinnoissa on aikaisemmin ollut huomattavia eroja eri maiden välillä ja valvontakäytännöt ovat vaihdelleet tiukasta liberaaliin. Yhtenäinen käytäntö pystytään saavuttamaan ainoastaan vahvan yhteisen valvonnan avulla. EKP:n valvonta koskee kuitenkin vain euroalueen pankkeja, ei muita sektoreita eikä euroalueen ulkopuolista pankkivalvontaa. Toki EU:n valvontaviranomaiset EBA, EIOPA ja ESMA pyrkivät yhtenäistämään valvontakäytäntöjä ja tämä asia onkin niiden toimintasuunnitelmien ykkösprioriteetti. Tehtä-

vän toteuttaminen on kuitenkin lähes mahdotonta niiden nykyisten toimivaltuuksien puitteissa.

Runsaan vuoden ajan EKP on yhdessä Finanssivalvonnan kanssa ollut Nordea Pankki Suomen vastuullinen valvoja ja päätoksentekijä. Nordean sivuliikesuunnitelma muuttaisi toteutuessaan Nordean Suomen toimintojen valvonnan vastuut. Valvonnasta vastaisi Ruotsin Finansinspektionen. Yhteistyö Ruotsin viranomaisten kanssa perustuisi lähinnä erilaisiin yhteistyösopimuksiin. Suotuisissa taloudellisissa oloissa malli saattaisi toimia.

On erittäin valitettavaa, jos tällainen merkittävä euroalueella toimiva vähittäisliiketoimintaa harjoittava pankki jäisi euroalueen yhteisen valvonnan ulkopuolelle. Tämä tarkoittaisi myös sitä, että siihen sovellettaisiin erilaista valvontaa ja sääntelyä kuin muihin Suomessa toimiviin pankkeihin. Tällöin myös pankin mahdollinen kriisinratkaisu olisi Ruotsin viranomaisten vastuulla.

Finanssivalvonnan rahoitusta koskevaa lakia ollaan muuttamassa. Tavoite on, että maksuperusteet kohdistuisivat mahdollisimman oikeasuhtaisesti eri sektoreiden kesken. Huomioon otetaan myös muutokset erityisesti pankkivalvonnassa. Toistan viime vuotisen lausumani siitä, että Finanssivalvonnan rahoituksella tulee turvata myös tulevaisuudessa riittävä ja uskottava sekä laadukas valvonta. Liialliset säästöt valvonnan kustannuksissa osoittautuvat helposti lyhytnäköisiksi.

Finanssivalvonnassa budjettikuri on ollut ja on tiukka. Päinvastoin kuin verrokkivalvojat, me emme ole kasvattaneet henkilöstöämme tai budjettiamme. Tämä tarkoittaa sitä,

että olemme joutuneet voimakkaasti priorisoimaan työtämme. Samalla olemme kehittäneet työprosessejamme sujuvammiksi. Finanssivalvonnan rahoituspohjan muutuksessa lisätoimenpiteiden kartoitus on kuitenkin tarpeen. Tärkeä hanke tehokkuuden parantamisessa on sähköinen asiointi, joka siirtää manuaalista työtä sähköiseen palvelukanavaan ja helpottaa näin myös valvottavien asiointia kanssamme.

Finanssimarkkinoiden vakautta emme pysty edistämään ilman sitoutunutta henkilökuntaa. Kiitos teille – jälleen kerran.

Helsingissä, 9.3.2016

Anneli Tuominen

Finanssivalvonnan strategia 2016–2018

Vuosien 2016–2018 strategiassa korostetaan erityisesti riskiperusteisuuden edistämistä euroalueen yhteisessä pankkivalvonnassa ja viranomaisyhteistyön tärkeyttä.

Missio

Edistämme finanssimarkkinoiden vakautta ja luottamusta sekä asiakkaiden, sijoittajien ja vakuutettujen suojaa.

Visio

Finanssivalvonta on arvostettu ja vaikutusvaltainen toimija eurooppalaisessa valvontajärjestelmässä.

Arvot

Uudistuva | Vastuullinen | Tuloksellinen | Yhdessä

Strategiset valinnat

Riskiperusteisesti kohdennettu valvonta ja sääntely sekä tehokas toiminta

- Mahdollistamme ajantasaisen analyysin avulla ennakoivat ja oikein kohdennetut valvontatoimenpiteet
- Korostamme tarkastusten ja valvontakäyntien merkitystä valvontatyössä
- Edistämme finanssimarkkinoiden hyvien menettelytapojen vakiinnuttamista. Puutemme tiukasti havaittuihin väärinkäytöksiin ja laiminlyönteihin
- Keskitymme finanssimarkkinoiden tai valvontatyöme kannalta merkittäviin sääntelyhankkeisiin
- Kehitämme toimintatapojamme toimintaympäristön muutoksia vastaaviksi. Tehostamme työprosessejamme digitalisaation mahdollisuuksia hyödyntäen. Vahvistamme henkilöstön osaamista ja kannustamme arvojen mukaiseen toimintaan.

Korkealuokkainen asiakkaan- ja sijoittajansuoja

- Edellytämme, että palveluntarjoajien sisäisissä prosesseissa huomioidaan asiakkaan- ja sijoittajansuojan vaatimukset
- Edellytämme laadukasta sijoittajainformaatiota ja sitä edistäviä raportointiprosesseja
- Lisäämme pörssikaupankäynnin valvonnan kattavuutta eurooppalaisella yhteistyöllä
- Tuotamme yleisölle ajankohtaista ja riippumatonta tietoa finanssimarkkinoista

Strategiset tavoitteet

- Finanssimarkkinoiden vakautta ja luottamusta uhkaavien ongelmien tehokas ennalta ehkäiseminen
- Asiantunteva vaikuttaja eurooppalaisessa valvontajärjestelmässä
- Finanssivalvonnan toiminnan laatu eurooppalaista kärkitasoa, tehokkuus Pohjoismaiden parhaimmistoa
- Oikeasuhtainen ja tasapuolinen sääntely ja valvonta
- Finanssipalveluiden ja -tuotteiden tarjonta vastuullista Suomen finanssimarkkinoilla

Valvottavien vahva riskinkantokyky ja korkealaatuinen hallinto

- Painotamme valvonnassamme vakaan liiketoiminnan edellytysten turvaamista
- Edellytämme, että valvottavien hallitukset huolehtivat laadukkaan riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä
- Edellytämme, että vakavaraisuus- ja likviditeettipuskurit ovat riittävät kattamaan olennaiset riskit
- Painotamme elpymis- ja kriisinratkaisusuunnitelmien toimivuutta
- Torjumme makrovakaushkia käyttämällä makrovarausvälineitä ennakoivasti

Tuloksellinen valvoja- ja muu viranomaisyhteistyö

- Vaikutamme EU-tason sääntely- ja valvontatyössä Suomen finanssimarkkinoiden kannalta keskeisiin asioihin
- Edistämme parhaiden valvontakäytänteiden käyttöönottoa EU:ssa ja kehitämme valvontaamme niiden mukaisesti
- Edistämme riskiperusteista ja tehokasta valvontaa yhteisessä valvontamekanismissa (SSM) sekä yhdenmukaista valvontaa Pohjoismaissa
- Keskitymme yhteisen pankkivalvonnan päätöksenteossa periaatteellisesti merkittäviin valvontakysymyksiin
- Hyödynnämme aktiivisesti viranomaisyhteistyötä

Toimintaympäristö ja valvottavien taloudellinen tila

Suomen talouden alavire jatkui kertomusvuonna. Reaalitalouden ongelmat heijastuivat negatiivisesti pankkien luottojen kysyntään samoin kuin vakuutusyhtiöiden henki- ja vahinkovakuutusten kysyntään.

Kotitalouksien velkaantuminen kasvoi

Kotitalouksien velkaantuminen kasvoi vuoden aikana. Matalana pysytelleen korkotason ja kotitalouksien reaalitulojen kasvun takia velkaantuminen ei kuitenkaan heikentänyt vakavasti niiden velanhoitokykyä. Asuntohintojen nousu tasaantui ja hinnat laskivat lievästi loppuvuonna pääkaupunkiseudulla.

Suomen valtion lainojen korot seurasivat euroalueen yleistä korkokehitystä. Korkoero Saksaan kasvoi hieman vuoden aikana. Val-

tion suhteellisen aseman heikentyminen ei kuitenkaan heijastunut suomalaisten pankkien markkinavarainhankinnan kustannuksiin eikä saatavuuteen, joka säilyi hyvänä.

Korot jopa alle nollan

Lyhyet ja pitkät korot laskivat merkittävästi ja osakekurssit kääntyivät alkuvuonna nousuun. Kolmen kuukauden euribor muuttui negatiiviseksi huhtikuussa. Vuoden loppupuolella lasku jatkui, samoin vuoden euribor laski koko ajan lähemmäksi nollatasoa. Valtionlainojen pitkät korot olivat yleisesti negatiiviset aina 5–6 vuoden maturiteettiin saakka. Uusien asuntoluottojen korot laskivat lyhyiden korkojen laskiessa ja kilpailun kiristyminen kavensi marginaaleja.

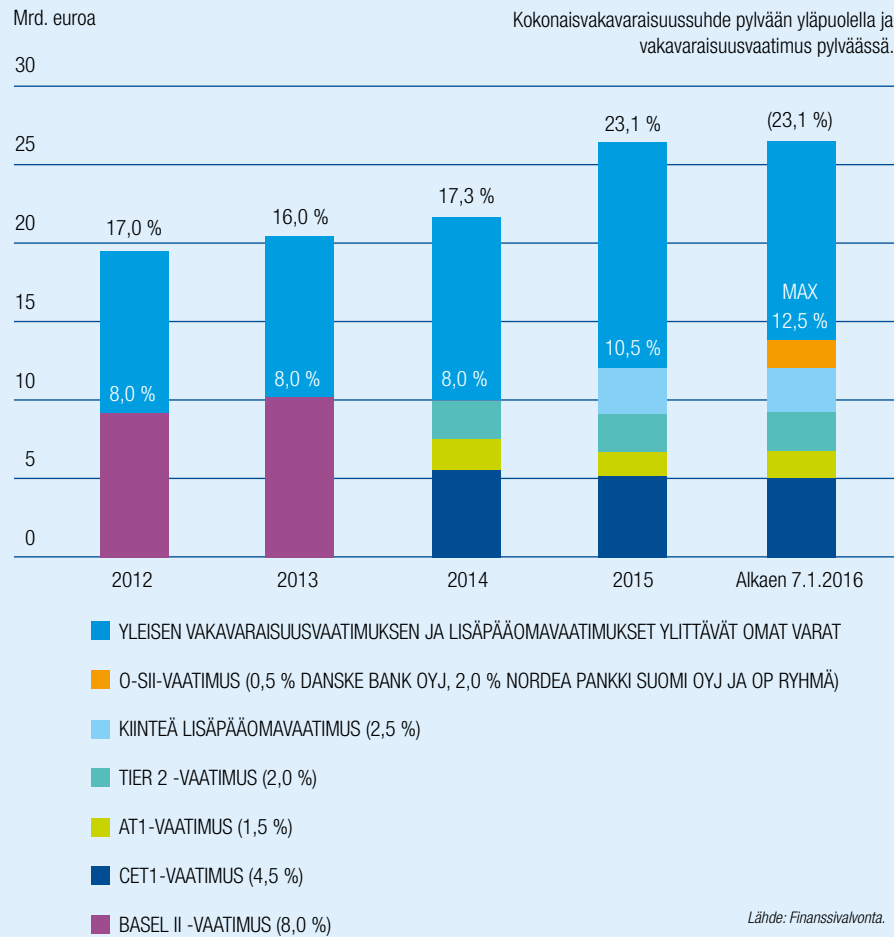
Vaimea luottokannan kasvu ja matala korkotaso heikensivät pankkien korkokatteita.

Kotimaisen pankkisektorin liike-tulos ja ydinvakavaraisuus

Lähde: Finanssivalvonta.

Kotimaisen pankkisektorin omat varat

Tuottorakenne muuttui aiempaa riskiherkemmäksi.

Osakemarkkinoiden kehitys oli epäyhtenäinen. Euroopassa päädyttiin osakkeiden hintojen vaihtelun kautta vuoden lopussa vuoden alun tasoon. Suomessa osakkeiden hinnat olivat vuoden lopussa noin 10 prosenttia alkuvuotta kalliimpia. Osakekursien heilahtelut olivat ajoittain hyvin suuria. Tämän vuoksi pankkien arvopaperisidonnaiset tuotot ja henki- ja työeläkevakuutusyhtiöiden sijoitustoiminnan tuotot vaihtelivat vuoden sisällä tuntuvasti.

Sijoitusrahastopääomat kasvoivat alkuvuonna osakekurssien vauhdissa, mutta kääntyivät laskuun vuoden keskivaiheilla. Vuoden lopussa pääomat olivat kuitenkin 14 % edellisvuoden loppua suuremmat. Pitkän hyvän tuloskehityksen jälkeen sijoituspalveluyritysten ja rahastotoimijoiden tulostahti hidastui loppuvuodesta.

Pankkien tuloskehitys edelleen hyvä

Vaikeasta taloustilanteesta huolimatta pankkien tuloskehitys ja kannattavuus paranivat

edelliseen vuoteen verrattuna. Vaimea luotokannan kasvu ja matala korkotaso heikensivät pankkien korkokatteita. Arvoperimarkkinoiden alkuvuoden suotuisa kehitys kuitenkin lisäsi pankkien arvopaperisidonnaisia tuottoja ja niiden osuus pankkien tuotoista samalla kasvoi. Tuottorakenne muuttui aiempaa riskiherkemmäksi. Pankkien tuloksia paransi myös kulujen supistuminen, mikä johtui pääasiassa viranomaismaksujen merkittävistä muutoksista. Järjestämättömien luottojen osuus pysyi pienenä, samoin kuin luotoista kirjatut arvonalentumiset. Kertyneet voittovarot ja muut omien varojen lisäykset kasvattivat vakavaraisuuspääomia merkittävästi ja riskipainotetut erät vähentyivät. Vähennys ei johtunut luotonannon supistumisesta, vaan siitä, että sisäisten mallien menetelmän käyttö riskipainotettujen saamisten laskennassa laajeni. Vakavaraisuussuhdeluvut paranivat loppuvuotta kohti.

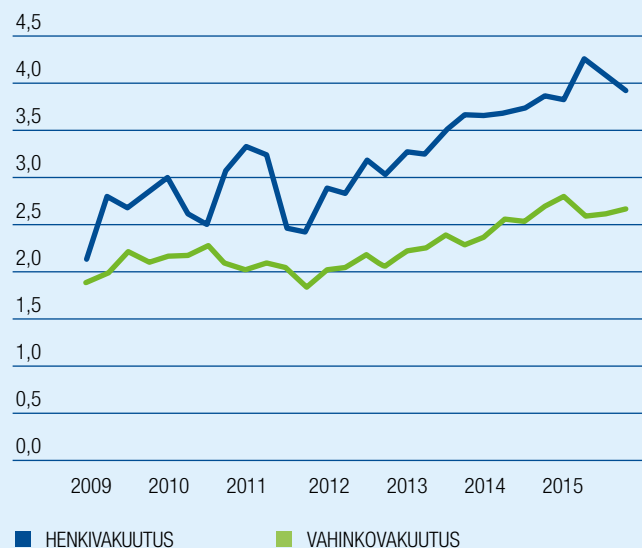
Osakemarkkinat heiluttivat myös vakavaraisuussuhdelukuja

Eläkeyhtiöiden sekä henki- ja vahinkovakuutusyhtiöiden tulokset kehittyivät kaksijakoisesti. Ensimmäisellä neljänneksellä kaikki keskeiset omaisuuslajit tuottivat erinomaisesti osakkeiden nousussa ja korkojen laskiessa liki nol- laan. Tämän jälkeen ensin Kreikan ja sitten Kiinan ongelmat vetivät markkinakehityksen negatiiviseksi, ja heikensivät samalla myös sijoitustuottoja. Vuoden viimeisellä neljänneksellä markkinakehitys oli kuitenkin niin hyvä, että eläke- ja vakuutussektorien sijoitustuotot päätyivät lopulta selvästi positiivisiksi. Työeläkevakuutussektorin sijoitustoiminnan tuotto oli kertomusvuonna viisi prosenttia eli tuottovaatimus saavutettiin niukasti. Henki- ja vahinkovakuutussektorilla on yhtiökohtaisia eroja sekä tuottovaateissa että saavutetuissa tuotoissa. Osa yhtiöistä on jatkanut varautumista alhaisempiin tuottoihin ja las- kenut tuottovaadetta vastuuvelan täyden- nyksin. Osakemarkkinoiden heilahtelu aihe- utti vaihtelua myös eläke- ja vakuutussektorin vakavaraisuusasteeseen.

Vakuutusyhtiöiden sijoitusallokaatioissa pääomaisuuslajien painot pysyivät lähes ennallaan. Suurimmat muutokset tapahtui- vat korkosalkun sisällä, jossa keskimäärin tappiota tuottavien rahamarkkinasijoitus- ten paino pieneni yhdessä valtionlainojen kanssa samalla, kun hyvän luottoluokituksen yritys- ja valtionlainojen paino kasvoi vastaavasti. Eläkeyhtiöiden kohdalla allokaatiomuutok-

set olivat tätäkin pienempiä. Kokonaisuutena tarkasteltaessa työeläkeyhtiöiden sijoitusjakaumat ovat kuitenkin selvästi vakuutusyhtiöitä riskillisempiä: osakepaino on kaksinkertainen ja hedge-rahastoilla on selvästi suurempi paino.

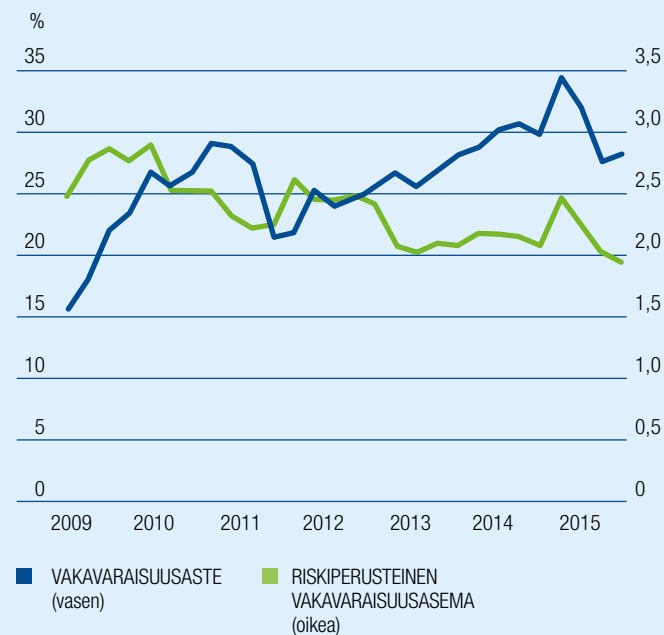
Henki- ja vahinkovakuutusyhtiöiden riskiperusteinen vakavaraisuusasema

Lähde: Finanssivalvonta.

Työeläkeyhtiöiden sijoitusjakaumat ovat selvästi vakuutusyhtiöitä riskillisempiä.

Työeläkevakuutusyhtiöt

Lähde: Finanssivalvonta.

Valvottavien vahva riskienkantokyky ja korkealaatuinen hallinto

Neljäs luottolaitos EKP:n valvontaan

Merkittävien luottolaitosten jatkuvaa valvontaa toteutettiin EKP:n johdolla yhteisissä valvontaryhmissä annetuin aikatauluin. EKP:n suorassa valvonnassa olevien suomalaisten pankkien pääoma-arviot laadittiin ja ensimmäiset yhteisen pankkivalvonnan metodologian mukaiset tarkastukset vietiin läpi onnistuneesti. Vaikka Finanssivalvonta toteutti merkittävien luottolaitosten valvontasuunnitelman mukaiset tehtävät aikatauluissaan, EKP edellytti keväällä Finanssivalvonnalta lisäpanostusta valvontaryhmien resursointiin ja tarkastustoimintaan.

Kuntarahoituksen saavutettua merkittävän luottolaitoksen kriteerit sen osalta toteutettiin ns. kattava arvio ja käynnis-

tettiin valmistelut valvontavastuun siirtämiseksi EKP:lle. Finanssivalvonnan valvontavastuulla olevien vähemmän merkittävien pankkien osalta valvontatyön harmonisointi edistyi EKP:n koordinoimana. Vuoden aikana valmistuivat mm. ilmoitusmenettelyt merkittävistä valvontatoimista, metodologia valvottavien priorisoimiseksi sekä valvontasuunnitelmien laatimiseksi. Nordea ilmoitti heinäkuussa aikeestaan muuttaa konsernin rakennetta siten, että Suomessa, Tanskassa ja Norjassa toimivat tytäryhtiöt muuttuisivat sivuliikkeiksi. Muutoksen vaikutuksia valvontatyöhön arvioitiin Finanssivalvonnassa sekä myös yhteistyössä EKP:n ja muiden pohjoismaisten viranomaisten kanssa.

Systeemisesti merkittävät pankit määritettiin, samoin niiden pääomavaateet

Makrovakaushallinnassa tehtiin ensimmäiset makrovakaushallinnat. Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin asiantuntijat laativat yhteistyössä neljännesvuosittain makrovakaushallinnat, joka oli pohjana päätöksenteolle. Päätösten valmistelu sujui suunnitelman mukaisesti yhdessä Suomen Pankin ja valtiovarainministeriön kanssa. Heinäkuussa tehtiin päätökset kansallisesti systeemisesti merkittävistä luottolaitoksista ja niiden pääomavaateista. Joulukuussa tehtiin päätös siitä, että asuntolainojen riskipainojen korottamisen valmistelu aloitetaan.

Työeläkeyhtiöille uudet ohjeet työhyvinvointitoiminnan rahoittamisesta

Syksyllä valmistuneella työeläkevakuutusyhtiöiden harjoittamaa työhyvinvointitoimintaa¹⁾ koskevalla laajalla tarkastuksella saavutettiin merkittävää vaikuttavuutta. Tarkastuksen tuloksena todettiin olemassa olevien käytänteiden kirjo, kirjavuudesta aiheutuvat kilpailuneutraaliteettiongelmat ja sääntelyn kehittämisen tarve. Tarkastushavaintojen perusteella kirjoitettiin ohjeet, jotka lähetettiin lausunnolle joulukuussa.

¹⁾ Työkyvyn ylläpitopalvelut kattavat toimintoja, joilla mm. ylläpidetään henkilöstön työkykyä, ennaltaehkäistään työkyvyttömyyttä, vähennetään ennaltaehkäistään eläkkeelle ja sairauspoissaoloja. Tavoitteena on myöntää eläkkeelle siirtymistä ja siten hillitä eläkejärjestelmän kokonais-kustannusten kasvua.

18

uutta toimiluvan
myöntämistä tai
laajentamista

640

uutta vakuutus-
edustajaa

Finanssivalvonta
käsitteli vuoden aikana
yhteensä 18 toimiluvan
myöntämistä tai
laajentamista. Uusia
vakuutusedustajia
rekisteröitiin 640.

EKP:n suorassa valvonnassa olevien suomalaisten pankkien pääoma-arviot laadittiin ja ensimmäiset yhteisen pankkivalvonnan metodologian mukaiset tarkastukset vietiin läpi onnistuneesti.

Vaikka yhtiöiden tekemä työhyvinvointi-työ on pääosin ollut laadukasta ja hankkeilla on saatu hyviä tuloksia, toiminnan kohdistaminen ei kuitenkaan ole kaikilta osin perustunut työkyvyttömyysriskin hallintaan. Tämä on johtunut osin riittämättömästä sääntelystä ja osin yhtiöiden erilaisista tulkinnoista. Toiminnan yhtenäistämiseksi Finanssivalvonta teki jo tarkastuksen yhteydessä tulkinnan, jonka mukaan työhyvinvointitoiminta tulisi mitoittaa vastaamaan työkyvyttömyysriskin hallintaosasta saatavaa maksutuloa.

Työeläkeyhtiöiden sijoitustoiminnan ohjausjärjestelmien tarkastuksia jatkettiin.

Solvenssi II -valmistelun loppukiri

Vakuutussektorin tarkastustoiminnan painopisteenä oli uuteen Solvenssi II -sääntelyyn valmistautuminen ja sen noudattaminen. Henki- ja vahinkovakuutusyhtiöiden vakavaraisuussääntelyn voimaantuloon liittyvien siirtymäsäännösten lupakäytännölle määriteltiin yhtenäiset kriteerit. Linjauksista tiedotettiin valvottaville toukokuussa järjestetyissä valvottavatilaisuuksissa.

Vuoden loppuun mennessä Finanssivalvontaan saapui kahdeksan Solvenssi II -siirtymäsäännösten käyttöä koskevaa lupahakemusta, joista valtaosa hyväksyttiin. Ne koskivat yhtiöiden vastuuvelan laskentaa siirtymäaikana.

Vahinko- ja henkivakuutusyhtiöiden tarkastukset keskittyivät Solvenssi II -vakavaraisuuden ja vastuuvelan laskennan sekä hallintojärjestelmän tarkastuksiin. Vaikka hallintojärjestelmissä ei havaittu merkittäviä puutteita, niissä todettiin olevan edelleen kehitettävää. Solvenssi II -vastuuvelan tar-

Solvenssi II voimaan 1.1.2016, yhtiöt hakeneet lupia siirtymäsäännösten käyttöön

Uudessa vakavaraisuuskehikossa vakuutusyhtiöiden vastuuvetka ja sijoitukset arvostetaan markkinahintaan. Yhtiöiltä vaaditaan riittäviä pääomia suhteessa niiden ottamiin riskeihin.

Uuteen sääntelyyn sisältyvien siirtymäsäännösten tavoitteena on mahdollisimman sujuva siirtyminen uusiin vaatimuksiin. Osa siirtymäsäännöksistä on otettavissa käyttöön yhtiön omalla päätöksellä, osa vaatii Finanssivalvonnan luvan. Hakemuksia tuli yhteensä kahdeksan kappaletta. Käyttämistään siirtymäsäännöksistä yhtiön tulee tiedottaa omilla verkkosivuillaan.

Yhtiöt raportoivat uusia vakavaraisuuslukuja yleisölle vasta keväällä 2017, mutta valvojille ensimmäiset raportit tulevat toukokuussa 1.1.2016 tilanteesta. Uusien vaatimusten mukaisia vakavaraisuuslukuja on opeteltava lukemaan, sillä ne muuttuvat täysin ja myös niiden vaihteluväli kasvaa.

kastukset osoittivat yhtiöiden valmistautumisen olevan vielä monelta osin kesken.

Valmistautumista myös häiriötilanteisiin

Valvottavia ohjeistettiin pankkien ja sijoituspalveluyritysten kriisintarkkaisu-sääntelyn edellyttämien elvytys suunnitelmien laatimisesta ja suunnitelmat pyydettiin toimittamaan Finanssivalvonnalle 31.7. mennessä.

Työhyvinvointitoiminta tulisi mitoittaa vastaamaan työkyvyttömyysriskin hallintaosasta saatavaa maksutuloa.

Elvytysuunnitelmien arviointi käynnistyi syksyllä. Säännöllinen yhteistyö Rahoitusvalvontaviraston kanssa käynnistettiin.

Finanssivalvonta osallistui alan toimintaharjoitus FATO2015:n valmisteluun sekä itse harjoitukseen. Harjoituksessa testattiin mm. finanssisektorin kykyä ylläpitää palveluita laajojen tietoliikennehäiriöiden aikana. Jatkotoimet keskittyvät tietoliikenteen, maksujärjestelmien ja korttimaksamisen varajärjestelyiden parantamiseen sekä viranomaisyhteistyön kehittämiseen.

Finanssivalvonta oli mukana ohjausryhmässä, joka ohjaa kansallisen korttimaksamisen

infrastruktuurin varautumisen selvitystyötä, jossa kuvataan korttimaksamisen eri osapuolet, prosessit sekä vakaviin häiriöihin ja poikkeusoloihin varautumisen nykytila. Tämän selvityksen tilaajana on Huoltovarmuuskeskus. Työ valmistuu vuoden 2016 alussa.

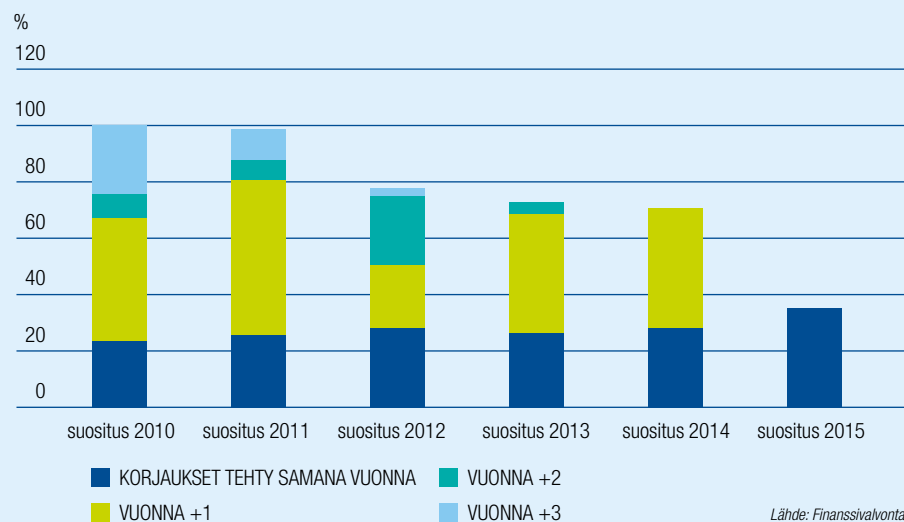
Lisäksi Finanssivalvonta tarkasti verkkopankkitoiminnan turvallisuutta, it-riskienhallintaa ja it-ulkoistuksia sekä näiden tarkastusten yhteydessä valvottaviensa jatkuvuussuunnittelua ja varautumista häiriötilanteisiin.

Ensimmäinen kansallinen raportti rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskeistä

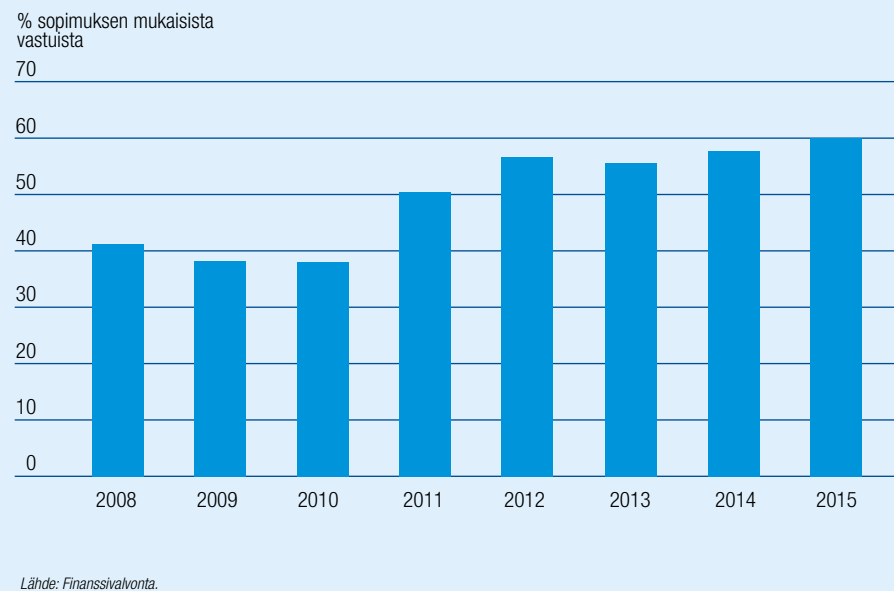
valmistui loppukeväästä sisäministeriön johdolla viranomaisten ja toimialan yhteistyönä. Raportin mukaan keskeiset riskikohteet liittyvät kiinteistösijoituksiin, käteisrahan kuljetukseen, peiteyhtiöihin, verkkosointiin, asiakasvaratiliin sekä verkkopohjaisiin vertaislainoihin ja rahankeräyksiin. Työ jatkuu vuonna 2016 kansallisen rahanpesun estämisen strategian laadinnalla. Finanssivalvonta aloitti oman riskiarvionsa laatimisen kansallisen raportin pohjalta loppuvuodesta.

Toimintaharjoituksessa testattiin finanssisektorin kykyä ylläpitää palveluita laajojen tietoliikennehäiriöiden aikana.

Korjaavien toimien toteuttaminen 2010–2015

Sisäisten mallien osuus pankkien luottoriskin määrittelyssä

Pääomamarkkinaunionilla monipuolisempia rahoituslähteitä ja tehokkaampaa rajat ylittävää toimintaa

EU:n pääomamarkkinat ovat verrokkimaihien verrattuna alikehittyneet. Pääomamarkkinaunionin luominen onkin Junckerin komission keskeisiä tavoitteita. Euroopassa yritysrahoitus on perinteisesti ollut Yhdysvaltoja riippuvaisempi pankkirahoituksesta: noin kolme neljäsosaa yritysten vieraan pääoman ehtoista rahoituksesta on peräisin pankeista. Kun pankit finanssikriisin aikana tiukensivat luotonantoaan, se aiheutti ongelmia erityisesti pk-yritysten rahoitukselle.

Vaikka EU:n pääomamarkkinoiden sääntely onkin pitkälti harmonisoitu, markkinat ovat vielä hajanaiset: sijoitukset pai-

nottuvat kotimarkkinoille, maakohtaiset erot markkinoiden toimivuudessa ovat suuria ja kuluttajille suunnattujen finanssipalvelujen tarjonta jäsenvaltioiden rajojen yli on vielä suhteellisen vähäistä.

Tavoitteena helpottaa yritysten pääoman hankintaa

Pääomamarkkinaunionin tavoitteena on edistää yritysten pääoman hankintaa, lisätä ja monipuolistaa rahoituksen lähteitä sekä edistää pääomamarkkinoiden tehokkuutta. Pääomamarkkinaunioni tukee osaltaan myös EU:n työllisyys-, kasvu- ja investointiohjelmaa ja auttaa tasaamaan suhdannevaihteluja.

Arvopaperistamista koskeva asetusehdotus tukee eurooppalaisten arvopaperistamismarkkinoiden elpymistä, hajauttaa riskejä ja vapauttaa pankkien pääomia luotonantoon.

Komissio esittää toimintasuunnitelmassaan 33 toimea, jotka on tarkoitus toteuttaa vuosien 2015–2018 aikana. Ne kohdistuvat seuraaviin asiakokonaisuuksiin:

- Innovaatioiden, startup-yritysten ja listaamattomien yritysten rahoitus
- Vähittäis- ja instituutiosijoittajien sijoitusten edistäminen
- Julkisille pääomamarkkinoille tulon helpottaminen
- Pankkien kyky tukea taloutta
- Sijoittaminen pitkäaikaisiin, infrastruktuuri- ja kestäväen kehityksen hankkeisiin
- Jäsenvaltioiden rajat ylittävän sijoitustoiminnan edistäminen

Ensimmäiset toimintasuunnitelmaan liittyvät sääntelyhankkeet koskevat yksinkertaista, läpinäkyvää ja standardoitua arvopaperistamista sekä esitesääntelyn uudistamista.

Arvopaperistamista koskeva asetusehdotus tukee eurooppalaisten arvopaperistamismarkkinoiden elpymistä, hajauttaa riskejä ja vapauttaa pankkien pääomia luotonantoon. Kun instrumentin rakenne on yksinkertainen ja läpinäkyvä, sen vakavaraisuuskohtelua voidaan helpottaa.

Esitesääntelyn uudistamisella pyritään helpottamaan erityisesti pienten ja keski-

suurten yritysten rahoituksen saatavuutta, alentamaan listautumiskynnystä sekä keventämään listayhtiöiden hallinnollista taakkaa. Myös esitteen rakennetta ja sijoittajalle tärkeiden tietojen esitystapaa pyritään selkeyttämään, jotta esite palvelisi paremmin erityyppisten sijoittajien tiedontarvetta.

Vuoden lopulla komissio käynnisti lisäksi konsultaatiot kuluttajille tarjottavista finanssipalveluista, katetuista joukkolainoista sekä viime vuosien finanssialan sääntelyn kokonaisvaikutuksista.

Vakavaraisuuden heijastettava aina saamisten todellisia riskejä

Vaikka suunnitelmassa on myös muitakin kuin lainsäädännöllisiä toimia, näyttää siltä, että uusia sääntelyhankkeita on tulossa lukuisia. EU:n toimivalta pääomamarkkinaunionin toteutumisen kannalta keskeisillä oikeudenaloilla, kuten vero-, esine- ja maksukyvyttömyysoikeudessa, on kuitenkin rajallinen. Nopea eteneminen tai pitkälle menevä harmonisointi on siksi epätodennäköistä.

Poliittinen paine yhtäältä pk-yritysten ja toisaalta jäsenvaltioiden infrastruktuurihankkeiden rahoituksen edistämiseksi on suuri ja institutionaalisten sijoittajien, kuten vakuutusyhtiöiden, osallistumista näiden rahoitukseen pyritään edistämään monin keinoin. Finanssivalvonta on pitänyt tärkeänä, että finanssialan toimijoiden vakavaraisuusvaatimukset heijastavat jatkossakin saamisten tosiasiallisia riskejä.

Esitesääntelyyn ehdotetut muutokset ovat pääosin kannatettavia. Esitteen ja erityisesti sen tiivistelmän rakennetta ja tietojen esitystapaa on tarpeen kehittää, jotta arvopaperiesitteet palvelisivat nykyistä paremmin myös vähittäissijoittajien tiedontarpeita. Listayhtiöiden esitteiden sisältövaatimuksia voidaan keventää, koska yhtiöt ovat sijoittajille ennestään tuttuja ja niillä on jo muutoinkin velvollisuus julkistaa itsestään kattavasti tietoja.

Finanssikriisin puhkeamisen jälkeen rahoitusjärjestelmän vakauteen liittyvässä keskustelussa on kiinnitetty paljon huomiota pankkisektorin ulkopuolisen rahoituksenvälityksen riskeihin. Tästä on käytetty usein termiä varjopankkitoiminta. Termin tarkempi sisältö on kuitenkin voinut vaihdella asiayhteyden mukaan. Huomion kohteena ovat olleet muun muassa johdannaismarkkinoiden toimijat, rahamarkkinarahastot ja velkavivutetut luotonantorahastot. Huolta on aiheuttanut esimerkiksi se, ettei valvojilla ole ollut kokonaiskuvaa eri toimijoiden vastuista johdannaismarkkinoilla tai että toimijoiden kytkökset pankkeihin voivat aiheuttaa riskejä myös pankeille.

Pääomamarkkinaunionin tavoitteen – pääomamarkkinoiden monipuolistamisen ja pankkiriippuvuuden vähentämisen – voi katsoa pyrkivän nimenomaan kasvattamaan pankkisektorin ulkopuolista rahoituksenvälitystä. Varjopankkitoiminnasta sanan varsinaisessa merkityksessä ei voida kuitenkaan puhua, koska ehdotetut rakenteet pitäisivät toiminnan sääntelyn ja valvonnan piirissä. Sääntelyn valmistelussa on kuitenkin syytä kiinnittää huomiota eri toimijoiden tasapuoliseen kohteluun.

4th FIN-FSA Conference on EU Regulation and Supervision

Financing Growth through Capital Markets

Tuesday 9 June 2015

Finanssivalvonta järjesti 9.6. sidosryhmilleen konferenssin, jonka teemana oli [Financing Growth through Capital Markets](#). Puhujavieraina olivat Suomen Pankin pääjohtaja **Erkki Liikanen**, Jyväskylän yliopiston taloustieteen professori **Ari Hyytinen**, Euroopan komission apulaisjohtaja **Olivier Guersent** ja ESMAn puheenjohtaja **Steven Maijor**. Paneeliin osallistuivat Hankenin rehtori **Eva Liljeblom**, Nasdaq Helsingin toimitusjohtaja **Lauri Rosendahl**, VM:n alivaltiosihteeri **Tuomas Saarenheimo** sekä Olivier Guersent ja Steven Maijor.

 Katso ohjelma ja webcast esityksistä: [Finanssivalvonta.fi](#) > Julkaisut ja tiedotteet > Esitelmät ja puheet > FIN-FSA Conferences > FIN-FSA Conference on EU Regulation and Supervision 2015

Korkealuokkainen asiakkaan- ja sijoittajansuoja

Valvontaa kohdennettiin edellisen vuoden tapaan uusiin markkinatoimijoihin ja toimintamalleihin. Varsinkin rahastotoimijat pysyivät tulkintoja erilaisista tuotteista ja niiden kehittämisestä, kuten luotonantorahastoista ja muista uudentyyppisistä vaihtoehdorahastoista. Toimilupa- ja rekisteröintihakemuksia oli edelleen runsaasti. Joukkorahoituksen eri toimintamuotojen luvanvaraisuutta arvioitiin. Lisäksi arvioitiin pankkien asiakkailleen kehittämiä uusia tuote- ja palveluyhdistelmiä.

Tarkastuksia kohdennettiin muun muassa myyntiprosesseihin, työttömyyskassojen luotettavaan hallintoon ja talouteen, kaupparportointiin ja sisäpiirintiedon hallintaan. Lisäksi toteutettiin vuotuinen selvitys peruspankkipalveluista. Suunnitelman mukaisia tarkastuksia ei saatu kaikilta osin toteutettua tavoitellussa aikataulussa. Finanssivalvonnan syksyllä 2014 toimijoille lähettämän kirjeen (finanssipalvelujen ja -tuotteiden tarjoamiseen liittyvät erityiskysymykset, mm. sijoitustuotteiden myynti ikäihmisille) lisäksi valvontaa tehostettiin.

Työttömyyskassojen luotettavan hallinnon ja talouden tarkastuksessa havaittiin epäkohtia muun muassa kassojen hallintokulujen tasoissa ja ulkoistetuista palveluista maksettujen vastikkeiden määrittämisessä. Kassoja kehoitettiin korjaamaan tilanne.

Alhainen ja osin negatiivinen korkotaso nosti esille kysymyksen negatiivisen koron vaikutuksesta asuntoluoton marginaaliin. Näistä laadittiin toimijoille tilannetta selkeyttävät linjaukset.

Heikko talouden tila listayhtiövalvonnan kohdentamisen perusteena

Listayhtiövalvontaa kohdistettiin erityisesti niihin yhtiöihin, joiden tulos ja taloudellinen asema olivat heikkoja. Yleisöemissiot ja listautumiset jatkuivat vilkkaina. Valvonnassa painotettiin käyttöpääoman riittävyyteen liittyviä kysymyksiä sekä liiketoimintaan ja rahoitukseen liittyviä riskejä. Myös Venäjän tilanteen vaikutusta yhtiöiden talouteen selvitettiin. Heikon taloudellisen ympäristön sekä useamman listayhtiön taloudellisten vaikeuksien vuoksi listayhtiöitä ohjattiin kehittämään tai selkeyttämään taloudellista informaatiotaan. Rahoitusinstrumenttistandardien valvonnassa tehtiin useita pankkisektorin toimijoihin kohdistuvia havaintoja.

Finanssivalvonta kartoitti yhteistyömahdollisuuksia muiden valvojien kanssa kaupankäynnin valvontajärjestelmän hankkimiseksi. Finanssivalvonta osallistui ESMAn järjestelmäprojekteihin, jotka koskevat mm. uudesta markkinarakenne- ja instrumenttisääntelystä johtuvia tiedonkeruita.

Asiakasvalistus

Finanssivalvonta järjesti Sijoitus-Invest 2015 -tapahtumassa 12 tietoiskua, joista kaksi yhteistyössä FINEn kanssa. Aiheina olivat huijaukset, joukkorahoitus, asuntolainat, maksamisen uudet tavat, finanssimarkkinoiden digitalisoituminen sekä FINEn aiheena finanssiasiat vaikeissa tilanteissa:

Miten asiakas tunnistetaan?

Pankkien asiakkailleen esittämät kysymykset kirvoittavat jatkuvasti kyselyitä sekä medialta että yleisöltä. Usein kysytään, mitä tunnistamisasiakirjaa pankki voi vaatia. Pankki tai muu finanssialan yritys voi omien riskienhallintaperiaatteidensa mukaan päättää, mitä asiakirjoja se hyväksyy henkilöllisyyden todentamiseen.

 Katso tarkemmin: [Finanssiasiakas.fi](https://finanssiasiakas.fi) > Finanssialan palveluita > Asiakkaan tunnistaminen ja tunteminen

avioero, kuolinpesä ja edunvalvonta. Suuri osa tietoiskuista esitettiin täydelle salille ja SlideShareen tallennetut esitykset keräävät edelleen katsojia.

Asiakkaiden tarpeita silmällä pitäen koottu Finanssiasiakas.fi-verkkopalvelun kävijämäärä kasvoi 15 % verrattuna edellisvuoden vastaavaan aikaan. Kertomusvuonna käyttöön otettua Twitter-tiliä hyödynnettiin myös Finanssiasiakkaan sisältöjen markkinoinnissa.

Rahamuseossa luennoitiin kolmesti. Aiheet olivat makrovakausrakenteiden vaikutus tavalliseen kansalaiseen, sijoitustuotteiden ja niiden markkinoinnin valvonta sekä pääomamarkkinaunionin näkyminen sijoittajalle.

Kaksi toimilupaa joukkorahoituspalvelun tarjoajille

Finanssivalvonta on osallistunut Euroopan pankki- ja arvopaperivalvojien Euroopan komissiolle **joukkorahoituksesta** antamien neuvojen laatimiseen sekä ESMAn joukkorahoituksen ajankohtaisia valvontakysymyksiä käsittelevän valvojaverkoston toimintaan. Vuoden aikana on myönnetty sijoituspalveluyrityksen toimiluvat kahdelle joukkorahoituspalvelun tarjoajalle ja lisätty asiakasvalistusta joukkorahoitukseen liittyvistä erityispiirteistä ja riskeistä.

Suosituimmat Finanssiasiakas.fi-verkkopalvelun sisällöt

1. Sijoittaminen
2. Asuntolainat
3. Kuolinpesä
4. Finanssialan palveluntarjoajat
5. Varoituslistat

Rahoitusinstrumenttien IFRS-vaatimukset muuttuvat

Kolme keskeistä osa-aluetta uudistuu.

Rahoitusvarat luokitellaan pankin liiketoimintamallien pohjalta joko käypään arvoon tai hankintamenoon.

Myönnettyjen luottojen arvonalentumiset vaikuttavat aikaisemmin pankin tulokseen ja vaativat johdolta myös tulevaisuuteen suuntautuvan informaation arvioimista.

Lisäksi suojauslaskenta perustuu nykyistä selvästi kiinteämmin pankin riskienhallinnan tavoitteille. Hyväksyttävien suojausinstrumenttien ja suojauskohteiden määrä laajenee.

Uusien vaatimusten laadukkaassa käyttöönotossa yhtiöiden tarkastusvaliokunnilla on keskeinen rooli.

Tarkastuksia kohdennettiin myyntiprosesseihin, työttömyyskassojen luotettavaan hallintoon ja talouteen, kaupparaportointiin ja sisäpiirintiedon hallintaan.

Sääntelyn vuosi lyhyesti

Pankkisektori

Pankkisektorilla keskityttiin vuonna 2014 voimaantulleiden merkittävien sääntelyhankkeiden (vakavaraisuus ja maksuvalmius, elvytys ja kriisinratkaisu) täytäntöönpanoon ja teknisen lisäsääntelyn antamiseen.

Pankkien rakennerajoituksia koskevan lainsäädännön valmistelu jatkui EU:ssa, mutta yksimielisyyteen pääseminen on osoittautunut vaikeaksi.

Valmisteilla oleva neljäs rahanpesudirektiivi korostaa riskiperusteisuutta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjunnassa.

Valvontaviranomaisen olisi laadittava riskiarvio valvottaviensa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskeistä.

Työ pankkisektorin asiakkaansuojan yhdenmukaistamiseen tähtäävien yhdenmukaistamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä jatkui. Työryhmä valmistelee lakiehdotuksen luottolaitosten korkoehtoihin ja vertaislainoihin liittyvät sekä muut luottomarkkinoiden kehittymisen johdosta tarvittavat lainsäädäntömuutokset.

Vakuutussektori

Vakuutussektorin merkittävät ja pitkään valmistellut vakavaraisuus-

uudistukset valmistuivat. Henki- ja vahinkovakuutusyhtiöiden vakavaraisuussääntelyn ja valvonnan uudistus, Solvenssi II, saatiin vuoden aikana valmiiksi, kun vakuutusyhtiölaki muutettiin vastaamaan uutta sääntelyä ja komission asetus ja standardit tulivat voimaan. Finanssivalvonta päätti ottaa kaikki EIOPAn antamat Solvenssi II -ohjeet osaksi määräys- ja ohjekokoelmaansa. Työeläkevakuutussektorin vakavaraisuusuudistuksen viimeinen vaihe valmistui ja sitä koskeva lakimuutos hyväksyttiin. Vuoden 2017 alusta voimaan tulevan uudistuksen tavoitteena on turvata työeläkevakuuttajien riskinkantokyky ja mahdollistaa toimijoiden

entistä parempi reagointi markkinoiden muutoksiin. Määräys- ja ohjekokoelmaa päivitetään vastaamaan uudistusta, päivitys lähetettiin lausunnolle vuoden lopussa.

Työeläkeyhtiöiden rahoittamaa työhyvinvointitoimintaa koskeneen tarkastuksen perusteella Finanssivalvonta katsoi, että on tarpeellista ohjeistaa työkyvyttömyysriskin hallintaa koskeva toiminta. Tavoitteena on parantaa yhtiöiden toiminnan, kilpailun ja varojen käytön valottavuutta sekä edistää kilpailuneutraliteettia. Ohjeluonnos lähetettiin lausunnolle vuoden lopussa.

Arvopaperisektori

Arvopaperimarkkinoita ja asiakkaansuojaa koskevilla hankkeilla edistettiin laajalla rintamalla. EU-tasolla päästiin sopuun säädöksistä, joilla parannetaan pankkisektorin ulkopuolisen toiminnan läpinäkyvyyttä, säännellään viitekorkojen ja -arvojen käyttöä, yhdenmukaistetaan vakuutus tuotteiden myynnin menettelytapoja sekä mahdollistetaan pitkäaikaisiin sijoituksiin keskitetyt rahastot. Lisäksi komissio antoi

ehdotuksensa pankkiunionia täydentävästä koko euroalueen kattavasta talletussuojarahastosta.

Vähittäismarkkinoille tarkoitetuista paketoituista sijoitustuotteista ja paketoituista vakuutusmuotoisista sijoitustuotteista (PRIIP) annettavia tietoja eli ns. avaintietoja koskevan EU-sääntelyn edellyttämät muutokset sisällytetään kansalliseen sääntelyyn. Uuden sääntelyn on tarkoitus tulla voimaan 31.12.2016.

Mielenkiinto joukkorahoitusta kohtaan kasvoi. Toiminnan uutuus ja monimuotoisuus on aiheuttanut epävarmuutta mm. siitä, mitä lainsäädäntöä siihen tulisi soveltaa. Valtiovarainministeriö lähetti keväällä lausunnolle luonnoksen joukkorahoituslaista. Finanssivalvonta kannattaa joukkorahoitusta koskevan sääntelyn antamista ja pitää tärkeänä sitä, että se selkeyttäisi joukkorahoituksen suhdetta muihin toimiluvanvaraisiin palveluihin.

Valtiovarainministeriö valmisti lainsäädäntöä EU:n arvopaperikeskusasetuksen täytäntöön panemiseksi. Suurimman huomion sai eh-

Arvopaperimarkkinoita ja asiakkaansuojaa koskevilla hankkeilla edistettiin laajalla rintamalla.

dotus sallia arvopaperien hallintarekisteröinti myös suomalaisille sijoittajille. Ehdotuksesta päätettiin lausuntokierroksen jälkeen luopua. Finanssivalvonta suhtautui hallintarekisteröinnin laajentamiseen yleisellä tasolla myönteisesti, vaikka näkikin lakiluonnoksessa myös jatkovalmistelua vaativia periaatteellisia kysymyksiä.

Tilintarkastuslain muutoksia valmisteleavan työryhmän tehtävänä oli ehdottaa, miten EU:n tilintarkastussääntelyn laaja kokonaisuudistus pannaan täytäntöön Suomessa. Yksi keskeisistä kysymyksistä on yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen tilintarkastusvaatimusten tiukentaminen. Finanssivalvonta ei kannattanut työryhmän ehdotusta eräiden tilintarkastuksen kansallisten erityispiirteiden säilyttämisestä (hallinto ja toimintakertomuksen tarkastus).

Euroopan valvontaviranomaiset

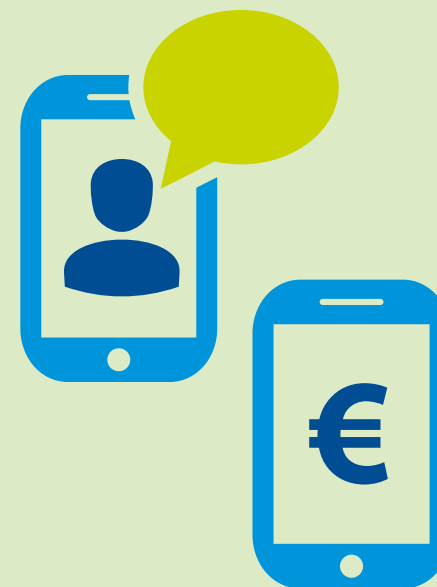
EBA, EIOPA ja ESMA sekä näiden yhteiskomitea ovat valmistelleet lähes jokaisesta EU-tason sääntelyhankkeesta neuvoja komissiolle ja sääntelyä täydentäviä teknisiä standardeja, ohjeita ja suosituksia.

Finanssivalvonta osallistui PRIIP-tuotteiden avaintietoasiakirjan sisältövaatimusten valmisteluun.

Yhteiskomiteassa Finanssivalvonta osallistui PRIIP-tuotteiden avaintietoasiakirjan sisältövaatimusten valmisteluun. ESMAssa Finanssivalvonta on osallistunut työryhmätyöskentelyyn erityisesti esitesääntelyyn, rahoitusmarkkinadirektiiviin ja asetukseen sekä markkinoiden väärinkäyttöasetukseen liittyvien neuvon ja standardien osalta. EIOPAssa Finanssivalvonta osallistui Solvenssi II -sääntelyn viimeistelyyn.

Euroopan valvontaviranomaisten työstä tukea finanssi-innovaatioiden seurantaan

Hyödynnämme **finanssi-innovaatioiden** osalta laajasti Eurooppa-tason seurantayhteistyötä. Kertomusvuonna nousivat esille mm. virtuaalivaluutat, robotien antama sijoitusneuvonta, luotonantorahastot, hinnanerosopimukset, ehdolliset vaihtovelkakirjat ja muut sijoittajavastuun toteuttamisessa oman pääoman ehtoiseksi tai muuksi sijoitukseksi muunnettavat tuotteet, vaihtoehtoiset indeksit, lohkoketjuteknologia, big data asiakastiedon keruussa ja tuotekehityksessä (esim. autojen mustat laatikot, aktiivisuusrannekkeet).

Tuloksellinen valvoja- ja muu viranomaisyhteistyö

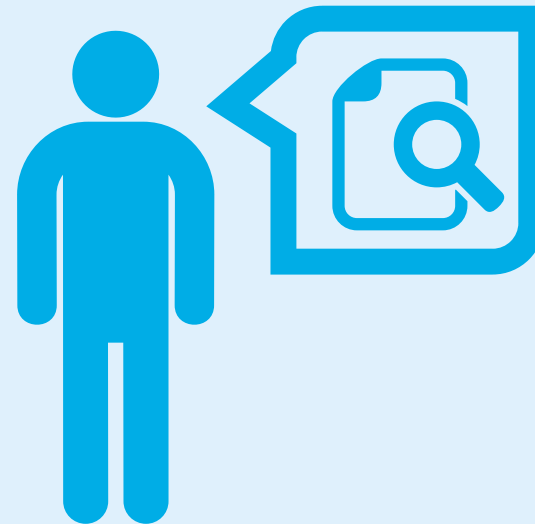
EKP:n valvontaneuvoston päätösten määrä osoittautui erittäin suureksi, mikä johtui osittain EKP:n delegointivaltuuksien puutteesta. Finanssivalvonnan valmistelussa panostettiin erityisesti keskeisiin valvontapäätöksiin (pankkien riskiarviot, pääomavaatimukset) ja linjauksiin, joilla tähdätään yhtenäisiin valvontakäytäntöihin. Ulkomaisia valvottavia koskevien päätösten valmistelussa hyödynnettiin tarvittaessa muiden valvojen asiantuntemusta. Valvontaneuvoston kokouksissa käsiteltävien asioiden ja kirjallisessa menettelyssä tehtävien päätösten suuri määrä todettiin haasteelliseksi.

Yhteinen pankkivalvonta muutti Finanssivalvonnan tehtäväkenttää

EKP:n pankkivalvonnan käynnistyminen lisäsi merkittävästi valvonta- ja sääntely-yhteistyötä. Lisäksi EKP:n suorassa valvonnassa olevien pankkien osalta erilaisten hakemusten käsittelyajat pitenevät aiempaan verrattuna. EBA-työryhmiin osallistumista priorisoi- tiin entistä tarkemmin, jotta saatiin vapautettua resursseja EKP:n pankkivalvontametodologiaa ja -valvontakäytäntöjä valmisteleviin työryhmiin. Näistä työryhmistä valittiin Finanssivalvonnan valvontatyön kannalta vain kaikkein tärkeimmät.

Finanssivalvonnan valmistelussa panostettiin erityisesti keskeisiin valvontapäätöksiin ja linjauksiin, joilla tähdätään yhtenäisiin valvontakäytäntöihin.

Annettujen hallinnollisten seuraamusten ja tehtyjen tutkintapyyntöjen määrä

5

tutkintapyyntöä
poliisille

2

julkista
huomautusta

19

rikemaksua

Keskeinen EKP-hanke oli vakavaraisuussääntelyn sallimien vaihtoehtojen ja harkintavallan käytön yhdenmukaistaminen, josta EKP järjesti julkisen kuulemisen joulukuussa. Finanssivalvonnan tavoitteena oli mahdollisimman kattava yhdenmukaisuus eri maiden välillä. Finanssivalvonta osallistui myös työryhmään, joka perustettiin valmistelevaan sisäisten mallien harmonisointia euroalueella. Finanssivalvonnan aloitteesta EKP käynnisti loppuvuodesta työryhmän valmistelevaan politiikkalinjausta merkittävien sivuliikkeiden valvonnasta. Finanssivalvonta vaikutti aktiivisesti politiikkalinjauksen muotoutumiseen ja suuntaan.

Eurooppalainen valvonta- ja sääntely-yhteistyö

Finanssivalvonta päivitti ESA-työn prioriteetit, jotka perustuivat Finanssivalvonnan strategiaan, riskiperusteisuuteen ja Finanssivalvonnan vahvistettuihin kansainvälisen yhteistyön tavoitteisiin. Kolme työryhmää määriteltiin korkeimmalle prioriteetille (puheenjohtajuus tai merkittävä asema kirjoitustyössä) ja 51 työryhmää kaikkiaan 135 ESA-työryhmästä (39 prosenttia työryhmistä) luokiteltiin alhaisimpaan prioriteettiluokkaan (seuranta vain tarvittaessa päätyöryhmätasolla). Finanssivalvonta osallistui 52 ESA-työryhmän toimintaan ja 29:n työtä seurattiin, mutta työhön ei osallistuttu. Finanssivalvonnan toimintaperiaatteita yhdenmukaistettiin laatimalla ESA-käsikirja.

Finanssivalvonta oli osallisena EBAn omien varojen työryhmässä laatimassa lisäpääomainstrumenttien malliehtoja ja julkista ydinpääomainstrumenttien luetteloa. Finanssivalvonta osallistui myös tilintarkastusasetukseen liittyvän ohjeistuksen, elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivin mukaisten ohjeiden ja standardien sekä palkitsemiseen liittyvien ohjeiden valmisteluun.

Finanssivalvonta osallistui PRIIP-tuotteita koskevan sääntelyn valmisteluun Euroopan valvontaviranomaisten yhteiskomiteassa. Johtaja Anneli Tuominen toimi asiaa valmistelleen alakomitean puheenjohtajana. Lisäksi Finanssivalvonta osallistui ESMassa markkinoiden väärinkäyttöasetuksen, rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen sekä esitesääntelyn valmisteluun. Finanssivalvonta oli mukana myös ESMAn sijoituspalveluyritysten vakavaraisuussääntelyn arvioinnissa (EBA/ESMA), tuoteinterventtioprosessien valmistelussa ja joukkorahoitushankkeissa sekä EIOPAn kuluttajansuojahankkeissa. Tilintarkastuslain uudistamiseen Finanssivalvonta osallistui ennen kaikkea siitä Finanssivalvonnan tulevien valvontatehtävien ja -valtuuksien valmistelun osalta.

Pohjoismainen ja muu viranomaisyhteistyö

Nordea Pankki Suomen ja Danske Bank Suomen EKP-mallin mukaisten valvojan arvioiden laatimisen aikataulut saatiin sovitettua yhteen kotivaltion valvojen aikataulujen

Finanssivalvonnan aloitteesta EKP käynnisti loppuvuodesta työryhmän valmistelevaan politiikkalinjausta merkittävien sivuliikkeiden valvonnasta.

kanssa. Prosessi osoitti kuitenkin, että EKP:n valvontamalli ei riittävästi huomioi yhteisen pankkivalvonnan isäntävaltion valvojan roolia ja siihen liittyviä tarpeita esim. päätöksenteon aikataulujen yhteensovittamisessa. Finanssivalvonnan aloitteesta EKP käynnisti lisäohjeistuksen laatimisen valvontakäsikirjaan koti- ja isäntävaltion yhteistyön parantamiseksi. EKP:n suorassa valvonnassa olevien pankkien kollegiotyö sujui hyvässä yhteistyössä EKP:n ja kotivaltion valvojen sekä Finanssivalvonnan välillä.

Vakuutussektorin asiantuntijoiden yhteistyö sisäisten mallien arvioinneissa sekä henkivakuutus- ja vahinkovakuutusmatemaatikojen välillä jatkui säännöllisellä yhteydenpidolla ja vuosittaisilla kokoontumisilla. Pohjoismaista valvontayhteistyötä jatkettiin myös

UCITS- ja AIFM-rahastoasioissa. Pohjoismaisessa pörssivalvonnassa kohdealueena oli kyberturvallisuus.

Pohjoismainen yhteistyö kaupparaportointijärjestelmän kehittämisessä laajeni, kun Hollanti ilmoitti kiinnostuksensa osallistua yhteistyöhön.

Säännöllinen yhteistyö Rahoitusvakausrastin kanssa käynnistyi loppukeväästä uuden viranomaisen aloitettua toimintansa. Yhteistyötä tehdään Rahoitusvakausrastin neuvottelukunnan kautta sekä esimies- ja asiantuntijatasolla. Uuden viraston toiminnan käynnistymisvaiheessa erilaiset tietopyynnöt hoidettiin kattavasti. Lisäksi keväällä käynnistyi projekti, joka luo käytännön prosessit tietojen vaihtoon.

Makrovakauservalvonnan ensimmäinen vuosi: Kohtaavatko riskit ja välineet?

Finanssikriisin jälkimyllerryksessä uudistettiin finanssimarkkinasääntelyä myös Euroopassa. Uudistusten yhtenä keskeisenä elementtinä oli valvonnan ulottaminen yksittäisten valvottavien tilan seurannasta myös yleisemmälle tasolle makrovaakauser- ja järjestelmäriskihin. Tavoitteena oli näiden riskien tunnistaminen ja ennaltaehkäisy sekä riskien rajaaminen.

Euroopan järjestelmäriskikomitea (ESRB), jonka tehtävänä on järjestelmäriskien havaitseminen Euroopan talousalueella, aloitti työnsä vuoden 2011 alussa. ESRB:n suositukset jäsenmaille ja viranomaisille koskivat kansallisten makrovalvonnan päätöksentekojärjestelmien perustamista sekä riskien seurantaan, -ehkäisyä ja -vähentämistä kaikilla finanssimarkkinoiden osa-alueilla. Vakavaraisuusasetus ja -direktiivi määrittivät useita makrovaakauservälineitä kansallisten makrovaakauserviranomaisten (Suomessa Finanssivalvonta) käytettäväksi. EU:n yhteisen pankkivalvonnan myötä myös Euroopan keskuspankille annettiin

valtuuksia päättää pankkisektorin makrovaakauservälineistä.

Järjestelmäriskkejä on kahdenlaisia, rakenteellisia ja suhdanteista johtuvia. Suomessa järjestelmäriskkejä valvoo Finanssivalvonta, joka analysoi makrovaakauserriskkejä ja valmistelee päätökset yhteistyössä Suomen Pankin ja valtiovarainministeriön kanssa. Makrovaakauservälineiden soveltamisesta päättää Finanssivalvonnan johtokunta. Kertomusvuoden alusta Finanssivalvonta yhdessä Suomen Pankin kanssa käynnisti neljännesvuosittaiset arvionsa Suomen markkinoiden makrovaakauserilanteesta ja mahdollisten välineiden soveltamisesta. Lainsäädäntö edellyttää, että muuttuvan lisäpääoma-vaateen käytöstä päätetään muodollisesti vaikka puskuri asettuisikin nollassa, kuten se vuoden aikana on asettunut²⁾. Vakavaraisuusdirektiivin vuoksi lainsäädännön vaatima kiinteä lisäpääomavaatimus (capital conservation buffer; 2,5 %) lisättiin osaksi kaikkien pankkien vakavaraisuusvaatimusta ilman siirtymäaika 1.1. alkaen. Tavoitteena oli

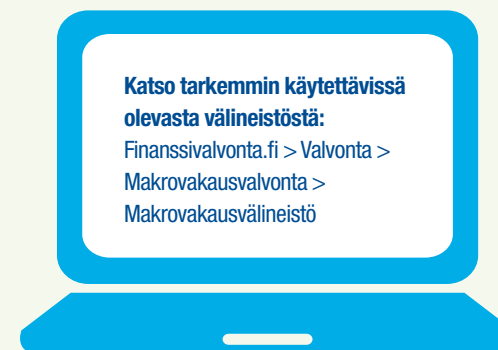
pankkisektorin vakavaraisuusasteen vahvistaminen.

Heinäkuun alussa Finanssivalvonta määritteli lisäpääomavaatimukset (ns. O-SII-puskurit) neljälle rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävälle luottolaitokselle: Nordea Pankki Suomi Oyj (2,0 %), OP Ryhmä (2,0 %), Danske Bank Oyj (0,5 %) ja Kuntarahoitus Oyj (0,5 %)³⁾. Lisäpääomavaatimus tuli voimaan tammikuun alussa 2016.

Likviditeettipuolen järjestelmäriskkejä pyritään ennaltaehkäisemään maksuvalmiusvaatimuksella (liquidity coverage ratio), joka oli mukana lokakuussa voimaan tullessa sääntelymuutoksessa. Asuntomarkkinoilla rajataan heinäkuusta 2016 alkaen luotonannon määrää suhteessa vakuuksiin – ja sitä kautta luotonannon kasvua – luottolaitoslaisissa määritellyn enimmäisluototusasteen avulla.

Markkinoiden kehitys on kuitenkin osoittanut, että finanssijärjestelmän vakausuhat ovat edelleen läsnä.

Alhainen korkotaso luo edellytykset omaisuuserien ja luottokannan kasvulle. Finanssivalvonnan johtokunta ilmoitti joulukuussa aikeistaan korottaa asuntolainojen riskipainorajoja sisäisten mallien vakavaraisuuslaskennassa. Kansainvälisten markkinoiden tilanne viittaa siihen, että järjestelmäriskit ovat yhä enenevässä määrin siirtymässä perinteisen pankkisektorin ulkopuolelle muille sektoreille. Näihin sektoreihin nykyiset makrovaakauservälineet eivät ulotu⁴⁾.

²⁾ http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Tiedotteet/Lehdistotiedotteet/Pages/03_2015.aspx

³⁾ http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Tiedotteet/Lehdistotiedotteet/Pages/12_2015.aspx

⁴⁾ Pankkisektorin makrovaakauservälineet kohdistuvat ensisijaisesti valvottavien pääomiin. Periaatteessa kohteina voivat olla eri finanssimarkkinainstituutioiden tase-erät, sekä instituutioiden ja näiden vastapuolten (myös asiakkaiden) sopimussuhteet tai markkinoiden rakenteet.

Toiminnan tehostaminen ja kehittäminen

Sähköinen asiointi kehitteillä

Sähköisen asiointipalvelun tavoitteena on luoda helposti käytettävä, nykyaikainen, hyvin ohjeistettu ja luotettava sähköinen asiointikanava. Esitutkimusvaiheessa on selvitetty useiden viranomaisten ja julkisen hallinnon toimijoiden vastaavia hankkeita yhteistyössä it-alan toimittajien kanssa.

Raportointi- ja analyysitoimintaa on pyritty tehostamaan viime vuosina tietojärjestelmiä kehittämällä. Kehitysprojektien puutteellisen it-resursoinnin takia raportointijärjestelmissä oli kuitenkin laatuongelmia, joita jouduttiin paikkaamaan lisäämällä henkilöresursointia raportointitehtäviin.

Paluu sektorikohtaisempaan määräys- ja ohjekokoelmaan

Toimialalta saadun palautteen perusteella Finanssivalvonta päätti lisätä määräys- ja ohjekokoelman sektorikohtaisuutta. Samalla päätettiin vastedes entistä kriittisemmin arvioida, milloin täydentävälle Finanssivalvonnan ohjeelle on tarvetta, jos EU-valvontaviranomainen on jo antanut ohjeen tai suosituksen. Vahinko- ja henkivakuutusyhtiöiden osalta annettiin vuoden lopussa uudistetut määräykset ja ohjeet toiminnan aloittamisesta sekä muusta kuin Solvenssi II -raportoinnista. Solvenssi II -sääntely vähentää merkittävästi kansallisen sääntelyn tarvetta etenkin määräysten osalta. Kaikki EIOPAn Solvenssi II -ohjeet annettiin Finanssivalvonnan ohjeina.

Näkyvimät Finanssivalvonnan esiin nostamat aiheet julkisuudessa

1. Suomen finanssisektorin tila
2. Nordean rakennemuutos
3. Makrovakauserävalvonnan aloittaminen
4. Finanssivalvonnan määräämät sanktiot
5. Työhyvinvointihankkeiden rahoitus

Lähde: Finanssivalvonnan mediaseuranta

Ensimmäistä kertaa järjestetyssä **Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan innovaatiokilpailussa** pyydettiin henkilöstöltä innovaatioita toiminnan tehostamiseen ja kehittämiseen. Innovaatiot kirjattiin avoimeen Ideapankkiin, jossa kaikilla fivalaisilla ja suomenpankkilaisilla oli mahdollisuus niiden kommentointiin.

Finanssivalvonnan henkilöstö tuotti 36 ehdotusta, joista 13 toteutettiin kertomusvuoden aikana. Voittajaksi valittiin toimintakertomuskonseptin uudistaminen. Kertomus tiivistettiin 79 sivusta 24 sivuun ja sen kiinnostavuutta ja luettavuutta parannettiin "vähemmän on enemmän" -ajatuksella. Kilpailussa jaettiin lisäksi kolme kunniamainintaa.

Vastedes arvioidaan entistä kriittisemmin, milloin täydentävälle Finanssivalvonnan ohjeelle on tarvetta, jos EU-valvontaviranomainen on jo antanut ohjeen tai suosituksen.

Tilinpäätöstä koskevat määräykset ja ohjeet lähetettiin lausunnolle vuoden lopussa. Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien vakavaraisuutta sääntelevät määräykset ja ohjeet uudistettiin. Lisäksi rahoitussektorin kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevat uudistetut määräykset ja ohjeet lähetettiin lausunnolle.

Sanktioprosessiin liittyviä kuvauksia päivitettiin mm. luomalla uusia käytäntöjä näyttön riittävyyden arvioinnille prosessin alkuvaiheessa ja aikatauluttamalla eri työvaiheet tarkemmin. Tässä yhteydessä laadittiin myös taloudellisten seuraamusten mitoittamista koskevat periaatteet ohjaamaan harvinaisuuksien ja rikemaksujen mitoittamiseksi. Samalla päivitettiin verkkopalvelun Finanssivalvonnan hallinnollisia seuraamuksia ja muita valvontatoimenpiteitä käsittelevä osuus. Sanktiosääntelystä ja uudistuksesta sanktioprosessista järjestettiin sisäistä koulutusta.

Toteutetut muutokset vaikuttivat osaltaan käsittelyaikojen lyhentymiseen ja määrättyjen hallinnollisten seuraamusten lukumäärään. Tarkasteluvuonna määrättiin 21 hallinnollista seuraamusta ja tehtiin viisi tutkintapyyntöä poliisille.

Luottolaitoslakiuudistuksen yhteydessä sisällytettiin lakiin Finanssivalvonnasta vaatimus siitä, että Finanssivalvonta ylläpitää järjestelmää, jonka kautta se voi vastaanottaa ilmoituksia finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin liittyvistä väärinkäytösepäilyistä. Tämän ilmoituskanavan kautta on seuranta-kauden aikana tullut 32 ilmoitusta.

Loppuvuonna toteutettiin henkilöstön osaamiskartoitus, jonka perusteella panos-

tetaan järjestelmällisesti ammattitaidon kehittämiseen. Kehittämissuunnitelmassa painotamme erityisesti analyysiosaamista, tietotekniikan hyödyntämistä ja vaikuttamistaitoja.

Ensimmäistä kertaa järjestetyssä Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan innovaatiokilpailussa kerättiin henkilöstöltä innovaatioita toiminnan tehostamiseen ja kehittämiseen. Finanssivalvonnan sarjaan osallistui kaikkiaan 36 innovaatiota, joista vuoden aikana toteutettiin kolmannes (13 kappaletta). Finanssivalvonnan innovaatiokilpailun pääpalkinnon voitti toimintakertomuskonseptin uudistaminen. Kilpailussa jaettiin lisäksi kolme kunniamainintaa.

Toimenpidehinnaston rakenteen selkeyttäminen ja yksinkertaistaminen aloitettiin. Uudistus toteutetaan Finanssivalvonnan rahoituksen uudistuksen yhteydessä vuoden 2016 aikana.

Kertomusvuonna avattiin Twitter-tili [Twitter.com/FIN_FSA](https://twitter.com/FIN_FSA). Visersimme 216 kertaa. Jaamme tietoja mm. uusista julkaisuistamme, fivalaisten esiintymistä ja avoimista työpaikoista sekä EU:n valvontaviranomaisten kannanotoista ja lausuntopyynnöistä.

Liity seuraajaksi!

Toteutetut sanktioprosessin muutokset vaikuttivat osaltaan käsittelyaikojen lyhentymiseen.

Pankkivaltuusto

Pankkivaltuusto valvoo Finanssivalvonnan toiminnan yleistä tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta. Tarkoituksenmukaisuuden valvonnassa pankkivaltuusto arvioi, miten toiminnalle laissa säädetty tavoite on toteutunut. Toiminnan yleisen tehokkuuden valvonnassa pankkivaltuusto seuraa erityisesti henkilöstömäärän ja talousarvion yleistä kehitystä suhteessa tehtäviin sekä lainsäädännön tai markkinoiden kehityksestä johtuviin muutoksiin.

Pankkivaltuutetut

Pankkivaltuutettuina toimivat kertomusvuoden alkaessa seuraavat kansanedustajat:

Puheenjohtaja **Ben Zyskowicz**

Varapuheenjohtaja **Pirkko Ruohonen-Lerner**

Jouni Backman
Timo Kalli
Marjo Matikainen-Kallström
Lea Mäkipää
Arto Satonen
Juha Sipilä
Jutta Urpilainen

Eduskunta toimitti 9. kesäkuuta pankkivaltuutettujen vaalin ja valitsi pankkivaltuuston jäseniksi seuraavat kansanedustajat:

Puheenjohtaja **Matti Vanhanen**

Varapuheenjohtaja **Pentti Oinonen**

Olavi Ala-Nissilä
Seppo Kääriäinen
Antti Rinne (26.6. saakka)
Arto Satonen
Jutta Urpilainen (29.6. alkaen)
Pia Viitanen
Ville Vähämäki
Ben Zyskowicz

Johtokunta

Finanssivalvonnan toimintaa ohjaa johtokunta. Johtokunta asettaa erityiset tavoitteet Finanssivalvonnan toiminnalle ja päättää sen toimintalinjoista sekä ohjaa ja valvoo näiden tavoitteiden toteutumista ja toimintalinjojen noudattamista. Lisäksi johtokunta mm. käsittelee Finanssivalvonnan vuotuisen talousarvion ja alistaa sen Suomen Pankin johtokunnan vahvistettavaksi. Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 10 §:n mukaan Finanssivalvonnan johtokunta antaa pankkivaltuustolle vähintään kerran vuodessa kertomuksen Finanssivalvonnan toiminnalle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta.

Johtokunnan sihteerinä toimi johtava lakimies **Pirjo Kyyrönen**. Johtokunta kokoontui 30 kertaa. Kaikkiaan jäsenille ja varajäsenille maksettiin palkkioita yhteensä 53 653,77 euroa vuoden aikana. Erillisiä kokouspalkkioita ei maksettu.

Pirkko Juntti,
varatuomari

Varapuheenjohtaja Martti Hetemäki, valtiotieteiden tohtori, valtiosihteeri kansliapäällikkönä, valtiovarainministeriö
(Varajäsen 11.9. alkaen: **Jaakko Weuro**, oikeustieteen maisteri, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö
Varajäsen 30.4. asti: **Tuija Taos**, oikeustieteen kandidaatti, LL.M. EC Business Law, yksikön päällikkö, lainsäädäntöneuvos, valtiovarainministeriö)

Vesa Vihriälä, valtiotieteiden tohtori, toimitusjohtaja, Elinkeinoelämän tutkimuslaitos

Outi Antila, varatuomari, ylijohtaja, sosiaali- ja terveysministeriö
(Varajäsen: **Mikko Kuusela**, filosofian tohtori, sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymä vakuutusmatematiikko, ylimatematiikko, sosiaali- ja terveysministeriö)

 Katso tarkemmin: Johtokunnan jäsenten CV:t, pankkivaltuuston kokoonpano, organisaatiokaavio: Finanssivalvonta.fi > Tietoa Finanssivalvonnasta > Organisaatio

Finanssivalvonta.fi >
Tietoa Finanssivalvonnasta >
Organisaatio >
Eettiset ohjeet > Finanssivalvonnan johtokunnan jäsenten ja varajäsenten eettiset ohjeet

Puheenjohtaja Pentti Hakkarainen, varatuomari, kauppatieteiden maisteri, johtokunnan varapuheenjohtaja, Suomen Pankki
(Varajäsen 15.12. alkaen: **Katja Taipalus**, valtiotieteiden tohtori, osastopäällikkö, Suomen Pankki
Varajäsen 15.12. asti: **Kimmo Virolainen**, kauppatieteiden tohtori, osastopäällikkö, Suomen Pankki)

 Lue lisää: Johtokunnan kertomus pankkivaltuustolle julkaistaan maaliskuussa 2016. Se on luettavissa osoitteessa Finanssivalvonta.fi > Julkaisut ja tiedotteet > Johtokunnan kertomus pankkivaltuustolle.

Johtoryhmä

Jarmo Parkkonen

oikeustieteen kandidaatti,
kauppatieteiden maisteri,
osastopäällikkö, Markkina- ja
menettelytapavalvonta

Erkki Rajaniemi

kauppatieteiden
tohtori,
oikeustieteen
lensiaatti,
varatuomari,
johdon neuvonantaja

Jyri Helenius,

diplomi-insinööri,
osastopäällikkö,
Riskienvalvonta

Sonja Lohse

varatuomari,
johtava neuvonantaja,
yksikönpäällikkö,
Esikunta

Johtoryhmä kokoontui 55 kertaa. Johtajan
palkka ja palkkiot olivat 209 110,42 euroa. Muille
johtoryhmän jäsenille maksettiin palkkaa ja
palkkioita yhteensä 646 775,29 euroa.

Katso tarkemmin:

Johtoryhmän jäsenten ja sihteerin CV:t,
kaikkia fivalaisia koskevat eettiset ohjeet sekä
kaupankäyntiä ja sidonnaisuuksia koskevat ohjeet
[Finanssivalvonta.fi](https://finanssivalvonta.fi) > Tietoa Finanssivalvonnasta >
Organisaatio

Lue lisää: Kertomusvuoden

henkilöstötilinpäätös julkaistaan maaliskuussa
2016 osoitteessa [Finanssivalvonta.fi](https://finanssivalvonta.fi) > Tietoa
Finanssivalvonnasta > Avoimet työpaikat

Pirjo Kyyrönen

varatuomari,
johtava lakimies,
johtoryhmän sihteeri

Anneli Tuominen

varatuomari, ekonomi,
johtaja, johtoryhmän
puheenjohtaja

Marja Nykänen

varatuomari,
apulaisjohtaja,
Instituutiovalvonta

Finanssivalvonnan henkilöstön lukumäärä ja tehtävät

	Nainen		Mies		Yhteensä	
Esimiehet ja johto	8	42 %	11	58 %	19	10 %
Asiantuntijat	93	62 %	57	38 %	150	79 %
Operatiivinen henkilöstö	20	95 %	1	5 %	21	11 %
Kaikki	121	64 %	69	36 %	190	100 %

Liitteet

Valvottavien ja muiden maksuvelvollisten lukumäärä

Maksuvelvolliset	31.12.2014	31.12.2015
Luottolaitokset	296	285
Sijoituspalveluyritykset	59	64
Rahastoyhtiöt ja vaihtoehtorahastojen hoitajat	35	38
Arvopaperin liikkeeseenlaskijat	149	162
Arvopaperipörssi, selvitysyhteisö	1	1
Arvopaperikeskus	1	1
Muut rahoitussektorin maksuvelvolliset	96	148
Rahoitussektori yhteensä	637	699
Henkivakuutusyhtiöt	13	12
Vahinkovakuutusyhtiöt	37	38
Työeläkevakuutusyhtiöt	6	6
Työttömyyskassat	29	29
Eläkesäätiöt ja -kassat	56	54
Sairauskassat ja muut vakuutuskassat	134	130
Vakuutusyhdistykset	6	6
Vakuutusmeklarit	66	70
Julkisyhteisöjen eläkerahastot	3	3
Muut vakuutussektorin maksuvelvolliset	37	37
Vakuutussektori yhteensä	387	385
Kaikki valvottavat ja muut maksuvelvolliset yhteensä	1 024	1 084

Finanssivalvonta valvoo lisäksi mm. vakuutusasiamiehiä ja sisäpiiri-ilmoitusvelvollisuuden noudattamista.

Toimintakulut ja rahoitus

Toimintakulut ja rahoitus, 1 000 euroa	2014	2015*
Henkilöstökulut	16 836	16 551
Henkilöstösidonnaiset kulut	836	880
Muut kulut	4 018	3 250
Palvelut	1 298	895
Kiinteistökulut	1 347	1 336
Muut kulut	1 373	1 019
Poistot	292	756
Suomen Pankin palvelut	4 213	4 533
Kulut yhteensä	26 196	25 970
Toiminnan rahoitus		
Valvontamaksut	24 316	20 779
Toimenpidemaksut	1 821	2 311
Suomen Pankin rahoitusosuus		
5 % kuluista	1 310	1 298
Edelliseltä vuodelta siirtyvä ylijäämä	3 117	4 368
Seuraavalle vuodelle siirtyvä ylijäämä	-4 368	-2 786
Rahoitus yhteensä	26 196	25 970

* Vuoden 2015 luvut ovat tilintarkastamattomia ja vahvistamattomia

Määrätyt valvontamaksut

Maksuvelvolliset, 1 000 euroa	2014	2015
Luottolaitokset	12 357	10 645
Sijoituspalveluyritykset	964	987
Rahastoyhtiöt ja vaihtoehtorahastojen hoitajat	1 455	1 319
Arvopaperin liikkeeseenlaskijat	1 899	1 548
Arvopaperipörssi, selvitysyhteisö	332	256
Arvopaperikeskus	205	160
Muut rahoitussektorin maksuvelvolliset	327	277
Rahoitussektori yhteensä	17 539	15 192
Henkivakuutusyhtiöt	1 107	933
Vahinkovakuutusyhtiöt	1 492	1 208
Työeläkevakuutusyhtiöt	1 966	1 611
Työttömyyskassat	1 090	897
Eläkesäätiöt- ja kassat	256	202
Sairausvakuutuskassat ja muut vakuutuskassat	95	72
Vakuutusyhdistykset	5	4
Vakuutusmeklarit	81	65
Julkisyhteisöjen eläkerahastot	518	441
Muut vakuutussektorin maksuvelvolliset	170	155
Vakuutussektori yhteensä	6 780	5 588
Edellisiltä vuosilta siirtyneet ja muut oikaisut	-5	-1
Kaikki maksuvelvolliset yhteensä	24 314	20 779

Toimenpidemaksut

Maksuvelvolliset, 1 000 euroa	2014	2015
Luottolaitokset	107	92
Sijoituspalveluyritykset	92	99
Rahastoyhtiöt ja vaihtoehtorahastojen hoitajat	903	1 372
Arvopaperin liikkeeseenlaskijat	238	232
Muut rahoitussektorin maksuvelvolliset	84	61
Rahoitussektori yhteensä	1 424	1 856
Vakuutusyhtiöt ¹	95	91
Työttömyyskassat	24	22
Eläkesäätiöt ja -kassat	30	27
Sairauskassat ja muut vakuutuskassat	48	44
Vakuutusedustajat ²	197	229
Muut vakuutussektorin maksuvelvolliset	9	42
Vakuutussektori yhteensä	403	455
Kaikki maksuvelvolliset yhteensä	1 827	2 311

¹ Henki-, vahinko- ja työeläkevakuutusyhtiöt

² Vakuutusmeklarit ja -asiamiehet

Eduskunnan kuulemiset ja säädösvalmistelulausunnot

Finanssivalvonnan asiantuntijat kutsuttiin kuultaviksi eduskunnan eri valiokuntiin 19 kertaa. Finanssivalvonnalta pyydettiin 32 säädösvalmisteluun liittyvää lausuntoa sekä 97 muuta sen alaan liittyvää lausuntoa.

Diaari

Finanssivalvonnan diaariin vireille tulleet asiat (päätehtävät ja niiden suurimmat asiaryhmät)	kpl
Hallinto	85
Sääntely	72
Valvonta	2 585
Notifikaatiot; sivuliike- ja rajan yli -toiminta	574
Yhtiöjärjestyksen, yhdistysjärjestyksen ja sääntöjen vahvistaminen ja muuttaminen	198
Esitteet	210
Yksityishenkilöiden asiakaskirjeet	209
Johdon sopivuus ja luotettavuus (fit & proper)	225
Tarkastus	46
Toimiluvan myöntäminen ja laajentaminen	18
Muut	233
Kotimainen yhteistyö	98
Ulkomainen yhteistyö	7
	2 975

Diaarin ulkopuolisessa vakuutusedustajarekisterissä käsiteltiin 640 uutta rekisteröintihakemusta ja 1 598 muutoshakemusta.

Työryhmä

Terhi Lambert-Karjalainen (pj)
Peik Granlund
Raakel Heikkinen
Ville Kajala
Teija Korpiaho
Jaana Rantama
Juha Savela
Tommi Tulonen

Ulkoasu ja taitto

Recommended Finland Oy

Kuvat

Kannen rakennuskuva: Pekka Kiirala
Henkilökuvat: Peter Mickelsson, Suomen Pankki

Paino

Edita Prima Oy, 2016

Finanssivalvonta

Snellmaninkatu 6, PL 103, 00101 Helsinki

Vaihde 010 831 51

Finanssivalvonta.fi **Twitter.com/FIN_FSA**